

1919 január 24-én *vitettem*
Hiss

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy óra 5 korona. Negyedévre 15 korona.
Félévre 30 korona. Egész évre 60 korona.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., I-ső emelet.
(Debreczeni Első Takarékpénztár-épület.)
Egyes szám ára 20 fillér.

Fiumét nem kapja meg Olaszország. Ujabb zavargások Fiumében.

Luganóból jelentik: Fiumében újabb zavargások és összetűzések voltak az olasz és horvát lakosság közt. Mint a Corriere della Sera írja, az olaszok iránti ellen-szenyvből az olasz ellenes mozgalmakban francia és szerb tisztek is részt vettek. A fiumei oasz nemzeti tanács a horvát tul-kapások megfélemezésére az olaszoktól kért segítséget.

Wilson Fiume sorsáról.

Párisból jelentik: Ma jutott nyilvánosságra Wilson elnök álláspontja Fiume kérdésében. Wilson teljesen tisztázta a

fiumei kérdést, miután a leghatározottab-ban kijelenti, hogy nem hajlandó Olasz-országának Fiume biztosítására támasz-tott igényeit támogatni, mert Fiume a hátsó délszláv és magyar területnek egye-düli kijárata a tengerre.

Az a föltevés, hogy Wilson álláspontja-nak nyilvánosságra jutása rossz hangulat-ot fog kelteni Olaszországban, nem bi-zonyult heyesnek, mert Wilson vélemé-nyének nyilvános közléte a Párisban tartózkodó olasz delegátusokkal való, tel-jes egyetértésben történt.

A Károlyi-párt vezetését direktóriumra bizzák. A hadsereg újjászervezése megkezdődött. A fele-kezetési iskolák és a szociálista közoktatási miniszter.

A Károlyi-párt programja elkészült és szombaton kerül a választmány elé.

A szombati választmányi ülésen való-színűleg az fog történni, hogy a **pártveze-tésre tízenöttagu direktóriumot választ-anak**, amelynek tagjai lesznek a követ-kezők: Hock János, Buza Barna, Vass Já-nos, Nagy Vince, Pete Márton, Kobek Kor-nél, Balogh Ernő, Lovászy Márton, Nagy György, Ábrahám Dezső, Wessprémy Imre László, Halter Pál, János Zoltán, Lohé Hugó.

E névsorból kitérnek, hogy a radikál-sock lesznek többségben a direktóriumban.

A direktórium esz hivatva arra, hogy rekonstruálja a párt választmányát, amely hatvan tagból fog állani. A szelekciónál figyelembe fogják venni azt, hogy választ-mányi tag lehet: 1. minden volt Károlyi-párti képviselő; 2. a párt ama tagjai, akik mögött tömegek állanak; 3. azok a jelen-legi választmányi tagok, akik a radikális frakcióhoz tartoznak.

Amennyiben a szombati választ-mányi ülés nem fogja kimondani a jelen-legi választmány feloszlását, akkor a párt szakadás elkerülhetetlen, mert az ugyne-vezett radikális frakció nyomban bejelenti kilépését. A jelek szerint meglehetősen **biztató kilátások vannak arra nézve, hogy a megegyezés sikerülni fog és a pártbom-lás nem fog beállni.**

A felekezeti iskolák.

Mikor a köztársaság ideiglenes elnöke

Az entente meghívta az orosz képviselőket tárgyalásra.

Jugoszláviának kikötő kell az Aegai tengeren. — Görögország területi igényei.

Párisból jelentik: A szövetségi konfe-rencia tegnap délután négy és fél óras ülést tartott. Holnap ismét összeül és szombaton valószínűleg teljes ülést fog tartani. A tegnapi ülésről hivatalosan a következőket közlik: Az Egyesült Államok elnöke, a szövetséges és a csatlakozott ha-talmak miniszterelnökei és külügymin-iszterei, valamint Japán delegátusai délu-tán tanácskozára jöttek össze, amelyen az elnöknek következő javaslatát fogad-ták el:

Minden szervezetedopt, amely jelen-leg — legyen az Szibériában vagy az euró-pai Oroszország határai között, amint az a háboru előtt fennállott, Finnországban és Lengyelországon kívül — politikai tekin-télyét vagy katonai hatalmat gyakorolt vagy gyakorolni igyekszik, felszólítjuk, hogy képviselőiket küldjék ki. Ezek száma háromnál több nem lehet. A képviselőket felszólítjuk, hogy a márványtengeri Her-cegszigetre utazzanak, ahol a szövetséges

közoktatásügyi miniszterre Kunfi Zsig-mondot nevezte ki, egyes felekezeteket aggodalom szállotta meg, hogy az összes felekezeti iskolák a szociálista miniszter hatáskörébe kerülve, erőlyes kézzel fog hozálátni szociális programjának meg-valósításához és a vallástanítást ki akarja zárni az iskolából.

Illetékes kormánykörökből most a fe-lekezeti iskolák kérdésével kapcsolatban azt a felvilágosítást adják, hogy a feleke-zetek aggodalma teljesen indokolatlan, mert a közoktatásügy terén Kunfi nem fog külön szociális politikát követni.

Az új hadsereg megszervezése.

Pete Márton hadügyi államtitkár a kormány hadügyi politikájáról és a had-sereg újjászervezéséről a következő nyil-latkozatot tette:

A legfontosabb kérdés most nem az átszervezés, de a hadsereg megszervezése a legfőbb feladatunk. Ez az, amit a közvélemény sürget. Biztos vagyok benne, hogy az ország az eredményt rö-vídi idő alatt látni fogja. A fegyverszüneti szerződés értelmében megállapított lét-számmal lesz megszervezve a hadsereg. A szervezés munkája már megkezdődött. A terv az, hogy az ország 6 nagyobb váro-sában 1-1 hadosztálynyi katonaságot fogunk felállítani, megfelelően ellátva minden kellékkel: gyaogsággal, lovasággal, tüzérséggel és műszaki csapatokkal.

hatalmak képviselői fogják őket fogadni. Ezzel szemben kikötik, hogy időközben a meghívott felek fegyverszünetet kössenek és hogy mindazokat a fegyveres haderő-ket, amelyek a háboru előtti Oroszország területén kívül eső Oroszország, Finor-szág vagy yama nép ellen szereltek fel, vagy küldtek, amelyeknek a béketárgya-lások alapjául szolgáló 14 pont önkormány-zata ad igényt, mindazokat vonják visz-szak és minden támadó katonai vállalko-zást szüntessenek meg. Ezeket a képvise-őket azért hívjuk meg, hogy a szövetséges hatalmak képviselői fesztelen megbeszéle-seket folytathassanak velük, hogy az orosz nép minden részének kívánóságait megállapítsák és ha lehetséges, valamely megegyezésre jussanak, amelynek alap-ján Oroszországnak lehetővé tennék, hogy sorsának javításán munkálkodjék és a világ többi népeivel békés viszonyt létesít-hessen. Erre a meghívásra gyors választ

A szövetségesek intézkedéseket tettek, hogy a képviselők elutazhassanak. A képviselőket a kijelölt helyen felruár 15-re várják.

A meghívást sikratávirón közlik a érdekeltekkel.

Az ülésen elhatározták, hogy szombaton teljes ülést tartanak, amelyen Lloyd-Georga elnöke alatt foglalko-znak a népszövetség kérdésével.

Ugyanezen az ülésen bizottságot ala-kítanak a kártérítési kérdés megvizsgá-ására és ez a bizottság fogja megállapít-a Németország által okozott kár összegé-t továbbá azt az összeget, amit kártérítést fognak követelni, valamint a fizetés mó-dozatait.

A szerb kormány a békekonferenci-élé indítványt fog terjeszteni, hogy Ju-goszlávia az Aegai tengeren egy kikötő kapjon.

Párisból jelentik: Ma a görög delegá-ció a békekonferencia főtitkárságának er-lékiratot nyújtott át Görögország területi igényeiről. E szerint Görögország igény-észak Epiruszt, Kisásziát, Konstantiná-polyt, de igényt tart a Földközi-tenger ke-leti részére is. Az emlékiratot Venizelos irta alá és valamennyi hatalom delegátu-sainak átadták.

Párisból jelentik: Hivatalosan közlik, hogy a békekonferencia ma délelőtt tar-totta ülését a külügyminiszteriumban. Tanácskozásonként részt vett Foch franci fővezér és Coppee angol tengernagy is. Diaz olasz főparancsnok ma fog ideér-kezni.

CSEH ORSZÁG SZAKIT A KORONA RENDSZERREL.

Nem akar tudni a háboru költségeiről.

Prágából érkezett jelentés szerint Cseh ország el van határozva, hogy a Bécsből é a Budapesttől való különválást lehet-gyarsan végrehajtja. Egyik vezető cseh politikus a kérdésről így nyilatkozott:

—Nem akarunk belesodródni Német Ausztria pénzügyi összeomlásába, mely nek néhány hét múlva okvetlenül el kel-következnie. Csehország nem vállal sem-mi háboru költséget, mert a háboru császári és királyi kormány provokálta míg Csehország az entente oldalán har-colt. A háboru alatt bűnös könnyelmű-séggel költötték a monarchia pénzét a osztrák és magyar kormányok. Ehez járult az is, hogy az udvar, a hadsereg fő parancsnoksága és kormányok bűnös mó-don gazdálkodtak a nép vagyonával. Legkiválóbb eset, hogy Károly császár nem csak 2 milliót utalványoztatott ki magá-nak, mint hadsereg főparancsnoki fizetés — hanem 8.800.000 koronával felemeltette a civillistáját is drágasági pótlék címen. Az osztrák kormány az összeget a parla-ment tudta nélkül folyósította is. Ebben bűnrészes volt Wekerle is. Így gazdálko-dott a monarchia népeinek vagyonáva-ny Ausztria, mint Magyarország vezetői-nek csaknem minden tényezője. Így kap-tak milliókat a főhercegek is, a hadsereg parancsnokok.

Saját országunk érdekében a mérv-adó földolog, hogy a cse-szlovák állampol-gárok a bírtokukban levő osztrák és ma-gyar járadékok, valamint a koronájára dékok révén ne károsodjanak. Megállapít-juk ennél fogva, milyen összegű járadékok vannak cseh állampolgárok tulajdoná-ban, határainkat a további kincsözön elű-elzárjuk, a bankjegyeket lebélyekez-zük és a beteg korona helyett a Sokolai fogju-latunkat alapulvó tessék.

Kassán megszervezték a cseh-szlovák közigazgatást.

Az iskolákban meghagyták a magyar nyelvet. A bírósági tárgyalások nyelve magyar és tót. A Szepesség és Árva a lengyel kormánytól kér segítséget. — A románok elhúroolják a magyar tisztviselőket.

Budapestről jelentik: Ma délelőtt Be-
rinkey Dénes igazságügyminiszternél volt
Ugron Gábor volt belügyminiszter, aki er-
délyi ügyekben tett jelentést a miniszter-
elnöknek.

Ugron Gábor a miniszterelnöktől tá-
vozóban egy újságrónak következőket
mondotta: Udvarhelymegyéből 33, Há-
romszékmegyéből 44 tisztviselőt hurcol-
tak el a románok, Szilágymegyében pe-
dig az alispánt és 7 megyei tisztviselőt, a
kik megtagadták a román hűségüket,
letartóztatták, börtönbe vetették, hadtör-
vényszék elé állítják őket. Ez ügyben tet-
tem jelentést a miniszterelnöknek, aki
megígérte, hogy Vyx alezredesnél tilta-
kozni fog.

Kolozsvárt nem ürtik ki.

Budapestről jelentik: A ma reggeli
lapokban megjelent az a hír, hogy kivo-
nulunk Kolozsvárról és visszavonulunk a
demarkációs vonalra, nem igaz.

A 21-es helyőrség harca a románokkal.

A 21-es helyőrség a Királyhágónál
harcba áll a románokkal, hogy az Alföld
felé való előnyomulásukat meggátolják.
A 21-es helyőrség katonatanácsa távirati
úton parancsot kért a kormánytól, hogy a
további visszaverésre tett sürgős intézke-
désekert erősítse meg, hogy a románokat a
demarkációs vonalon túl vethessék vissza.

Pétervárt feladja a bolsevik kormány.

Berlinből táviratozzák: Stokholmi je-
lentés szerint a Socialdemokraten szerint
az eszt kormány körében hirt, hogy
Troickij táviratot intézett Sinovjevhez,
amelyben közli, hogy a bolsevik-kormány
kénytelen lesz Pétervárt harc nélkül fel-
adni. Közli még Troickij, hogy a bolsevik-
kormány serege északon nagy vereséget
szennvedett. Az egész hadsereg átpártolt
az ellenséghez. Pétervárt 60,000 munkás
sztrájkol.

A szociáldemokrata párt köréből.

A debreceni szociáldemokrata párt
végrehajtó bizottsága ma, pénteken este 7
órákor ülést tart a pártfőudában.

A Homokkert és környéki szociálde-
mokrata párt szervezet e hó 26-án, vasár-
nap délután 2 órákor értekezletet tart az ol-
vasó-körben.

Vargakert és Tégláskert népe e hó
26-án, vasárnap délután 3 órákor nyilvános
gyűlést tart a Rothmann vendéglőben a szo-
ciáldemokrata párt szervezet megalakítása cél-
jából.

A Hatvan-utcai kert, Szotyori-telep,
Vénkert és Tócsókert népe e hó 26-án, vasár-
nap délután fél 3 órákor az Agárdi-féle ven-
déglőben nyilvános gyűlést tart. II. ker. szo-
ciáldemokrata végrehajtó bizottsága.

A debreceni földmunkások és kisczag-
dák holnap, szombaton este 8 órákor nyil-
vános gyűlést tartanak a Margit Munkás-ot-
thonban.

A férfi és női szabómunkások és mun-
kásnők e hó 26-án, vasárnap délelőtt 9
órákor közgyűlést tart a Margit-fürdői Mun-
kás-otthonban.

A debreceni órák és ékszerész segédek
e hó 24-én 8 órákor este a Kossuth-utcai Mun-
kás-otthonban 11. sz. alatt gyűlést tartanak.

Katonák oktatása. A második huszár-
ezred és intézetek számára dr. Markovits La-
jos előadást tart ma délután 3 órákor az Ura-
nusban (színházi átjáró). Az előadást mozgó-
képek előzik meg.

Végül arra kérték a kormányt, hogy he-
lyezze sürgősen készenlétebe a magyar ezre-
deket a románok ellen való hadművele-
tekre.

Cseh-szlovák közigazgatás Kassán.

Miskolcraól jelentik: A cseh-szlovák
közigazgatást Kassán véglegesen megszer-
vezték. Február 1-én végrehajtották az új
iskolareformokat. A tanítás nyelve to-
vábbra is magyar marad. A bíróságok
előtt a tárgyalás két nyelven folyhat: ma-
gyar és tót nyelven. A főispán elrendelte,
hogy a középületeken a magyar főírások
mellé tegyenek tót nyelvű felírást is.

Az ármaximálást teljes erővel viszik
keresztül.

Megengedték, hogy azok a tiszték,
akiknek foglalkozásuk van, Kassán ma-
radhassanak.

A cseh-szlovák földmunkaügyi minisz-
ter hétfőn este Kassára érkezett és kijel-
entette, hogy Masaryk, a cseh-szlovák
köztársaság elnöke azt üzeni általa Kas-
sának és a kassaiaknak, hogy a város meg-
szállása végleges.

Segítségét kérik a cseh imperializmus ellen.

Varsóból jelentik: A szepességből és
Árvából küldöttség érkezett Varsóba, a
mely segítséget kér a cseh imperializmus-
sal szemben.

Színház.

MŰSOR:

A Csokonai-színházban:

Pénteken: B. bérlet. Cassanova.
Szombaton délután: Kedélyes lovasrendőr —
zvermek előadás.

Szombat este: C. bérlet. Cassanova.

A Vig-színházban:

Pénteken: Baccarat. színmű. Biharv fellépt.
Szombaton délután: Tolva! színmű. Biharv
Szombaton este: Van-e babája. Páros színlá-
pos vígjáték.

Színházi hírek. Bihari Ákossal a cin-
szerepben hétfőn, kedden, szerdán körül színre
börletben a Csokonai-színházban. — Fogad-
junk, operett újdonság bemutatója hétfőn lesz
a Vig-színházban. A főszerepeket Honthy
Hanna, Seregh, Várnai, Remete és Káldor
játsszák. — Kedélyes lovasrendőr, kacagató
gyermekdarb szombaton délután a Csokonai-
színházban kerül színre. — Szombaton délután
a Vig-színházban A tolvaj kerül színre Bi-
hary Ákossal. — Van-e babája, szombaton és
vasárnap piros színlepos bohózat kerül színre
A főszerepet Heltai Jenő játssza.

A Vigszínház Carneval estéje. Az idei
szézon legjobb és legnagyobb táncmulatságá-
nak ígérkezik a Vig-színház Carneval estéje,
amely február 1-én, szombaton lesz az Arany
Bika disztermében. Az estély délután 5 óra-
kor kezdődik. A jelmezes táncmulatságot meg-
előzi egy rövidke előadás, amelyen Honthy
Hanna, Seregh Marcsa, Várnai László és még
többben classikus és modern táncokat mutatnak
be. Ez előadás a színházi zenekar játssza.
6 órákor kezdődik a jelmezes táncestély, ame-
lyen Kiss Béla zenekara fog muzsikálni. A fé-
nyes est folyamán Carnecáli felvonulások, con-
fettizés, tombola és jelmezzverseny díj kiosztá-
sok lesznek. Jelmezeket előre lehet kapni a
színházi ruhatárból. Az estélyen külön jelmez-
ruhatár áll a közönség rendelkezésére. Belépő-
díj személyenként 20 korona. Jegyek előre vál-
thatók vasárnaptól kezdve a Vig-színház pénz-
táránál. A grandiozus nagyszabású estély
iránt természetesen nagy az érdeklődés, hiszen
az idén ez lesz Debrecen közönségének legna-
gyobb táncmulatsága.

Alranne Hans Heinz Ewers szenzá-
ciós regénye filmen 5 felvonásban bemu-
tatja pénteken az Urania Betétként a xi-

lágírhú vampirtánc. Jegyelővétel. Pénz-
tári órák reggel 10 órától 12-ig, délután
pénztáryítás 4 órákor.

Prof. Nick Fantom legújabb kalandor
az Éjféli árny című detektív történetet
négyfelvonásban mutatja be pénteken az
Apollo. Délelőtti pénztár 10-től 12-ig, pénz-
táryítás délután 4 órákor.

Az Arany Bika moziban pénteken két
sláger kép van műsoron, az egyik Tereze
Orla főszereplésével a Késői boldogság
című rendkívül érdekes témájú dráma, a
másik egy pompás háromfelvonású vig-
játék a Bakfis szívek. Előadások 5 és 7
órákor.

Ma pénteken telnek meg a Színházi Főzár-
táron érdekes új száma a zvermek-színház mel-
lékelőttel. Kíváncsiansággal a tartalma kisorsó-
lásával stb.

Százötvenezer korona ér- tékű bűnjel a rendőrségen.

Akik végigfosztották az egész várost.
Jelentkezzenek a károsultak.

A debreceni rendőrség rövid egymásután-
ban három betörő és tolvajbandát kerített kéz-
re Kettőnek az elfogatásáról már hírt ad-
tunk, a harmadik betörőbanda ügyében most
folytak a rendőrségen a kihallgatások. Ezek
a tolvajbandák végigfosztogatták az egész vá-
rost. Orgazdáknál rengeteg lopott holmit ta-
lált a rendőrség. A rendőrség épületében egy
szoba telve van a lopott holmikkal, a lefoglalt
bűnjelkkel, de még a folyosón is halomban
állnak az előkerített lopott holmik, amiknek
az értékét százötvenezer koronára becsülik. A
rendőrség felhívja mindazokat, akiknek a ká-
rára az utóbbi időben betörés, vagy lopás tör-
tént, hogy a rendőrségen jelentkezzenek a fel-
halmozott bűnjelkei megtekintésére és ha vala-
mit jogos tulajdonuknak ismernek fel, úgy
kellő igazolás után átvehetik a II. emelet 78.
szám alatt Pasty Ferenc detektívnel.

Negyvenkét lopás.

Roncsik Jenő rendőrkapitány már telje-
sen befejezte a nyomozatot annak a három fa-
gu betörőbandának az ügyében, mely fiatal su-
hancokból állott. Ezek a szó legteljesebb érte-
lében végig fosztogatták az egész várost. Ed-
dig negyvenkét lopást derítettek ki rájuk.
Nincs utca, ahol ne fosztogattak volna. A bűn-
lajstrom szerint a következők kárára követtek
el betörést.

Szék Géza Teleki-utca 77., Kíller Edé
Piac-u. 70. Urbanovits Miksa Miklós-u. 27.,
dr. Horváth Sándor Miklós-u. 28., dr. Har-
sányi Imre Mester-u. 29. Kálmán László Beth-
len-u. 47., Neumann Nándor Batthyány-u. 2.,
Schlachtsch János Batthyány-u. 20., Czeglédi
Imre Varga-utca 3., Deutsch Nándor Varga-u.
45., Veress Lajos Teleky-u. 98., Huzli Lujza
Szort Anna-u. 35., Deák Lajos Szent Anna-u.
18., Hajós Mór Szent Anna-u. 23., Manhier
Gusztáv Piac-u. 58., Kovács Béláné Piac-u. 64.
Gazdasági Takarékpénztár, Deák József Thaly
Kálmán-u. 12., Somlyai József Darabos-u. 22.,
Böjte Ödön Darabos-u. 23., Székely Simon
Csapó-u. 58., Pongrácz Vilmos Magoss-u. 21.,
Feldbaum Pál Hunyady-u. 9., Losonczy Ál-
mos Piac-u. 87., Keiner Miklós Csapó-u. 13.,
Fráter József Szent Anna-u. 29., Nyilas Ist-
ván Teleki 22., Király Jenő Hunyadi-u. 10.,
dr. Kardos Sámuel Hunyady-u. 24., Fényes
Mórné Piac-u. 71., Friedländer Mór Széchenyi
29., Somogyi Pálné Bethlen-u. 43., Farkas
Mór Varga-u. 20., Burger Lajos Egymalom-ut-
ca, Faragó István Csapó-u. 66., Kun Mihály
Vorbóczy-u. 6., Hechtmann Ignác Miklós-u. 49.
Szathmáry Jánosné Vörösmarty-u. 12., Voj-
tovics Gáborné Szív-u. 8., Szabó Henrik Mik-
lós-u. 1., Kovács Margit Bethlen-u. 10., Hor-
váth Sándor Miklós-u. 28.

De még valószínű, hogy más helyeken is
követhettek el lopásokat az elfogott tolvajok,
ugy, hogy a károsultak száma még emelkedni
fog. A rendőrség tegnap letartóztatta tettesek
két orgazdáját: Czenke Jézernét és Biri Jó-
zsefét.

